

Det kongelige landbruksdepartement

Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Landbruksdepartementet	
Saksbeh.: 2003 / 658	Emne: 36
Mottatt: 2 7 APR 2003	
Saksbeh.: MH/MAT / RIG	Arkiv: 008
Kopi:	Avskrift:

Deres referanse
2003/00387 MH/RIG

Vår referanse
02/08494-28 /34026/03/LES-ORD-OLHA

Arkivkode
NÆRINGSMIDDELT

Dato
22.04.03

Lov om overtakelse av formuesposisjoner ved endret ansvarsfordeling i matforvaltningen - høring

Det vises til skriv av 28. februar d.å. angående høring om lov om overtakelse av formuesposisjoner ved endret ansvarsfordeling i matforvaltningen. Høringsfristen var den 11. april, men ble utsatt til den 23. april d.å.

Prinsippene for fremtidig organisering av matforvaltningen ble framlagt for Stortinget i notat datert 21. august 2002. Stortinget sluttet seg til de fremlagte prinsipper ved behandlingen av St.prp. 1 Tillegg 8 (2002-2003). I disse prinsippene er det lagt til grunn at kommunene ikke skal få erstattet en eventuell alternativ verdi av formuesgjenstander som disponeres for å løse de oppgaver som skal overføres til staten, og at staten overtar de forpliktelser som er knyttet til de aktuelle formuesgjenstander. Samtidig med denne ble også hovedprinsippene for gjennomføringen av det økonomiske oppgjøret mellom staten og kommunene lagt fram. I St. prp. ble det lagt til grunn at eierskapsovertakelsen skulle hjemles i lov, som nå er ute som høring. Landbruksdepartementet skriver selv at formålet med lovforslaget er å skaffe staten et nødvendig rettsgrunnlag for å gjennomføre det økonomiske oppgjøret mellom staten og kommunene i tilknytning til reformen om matforvaltningen.

I St. prp. nr. 1 Tillegg 8 angis det at når staten overtar ansvar fra kommunene, vil staten få behov for et tilsvarende produksjonsapparat som kommunene har i dag, mens kommunene som fritas for det tilsvarende sektoransvaret ikke lenger vil ha behov for å utføre de aktuelle tilsynsoppgavene. Dette sammen med prinsippet om mest mulig klare og entydige ansvarsforhold i forvaltningen og målet om rasjonell bruk av offentlige ressurser, taler for at staten som et hovedprinsipp bør ha rett og plikt til å overta eierskapet til de formuesrettlige posisjoner som benyttes for å løse de oppgavene som staten skal overta.

Når det gjelder fast eiendom mener landbruksdepartementet i sitt høringsutkast at dette bare tas over i de tilfeller hvor dette anses hensiktsmessig for den enkelte kommune og staten. Situasjonen for mange av de kommunale næringsmiddeltilsynene er at de er organisert som interkommunale selskaper, som har inngått leiekontrakter som løper utover 2003. Kommuneen Sarpsborg og Fredrikstad gikk sammen om å effektivisere næringsmiddeltilsynene og laboratorietjenestene for flere år siden, og har brukt betydelige ressurser på dette arbeidet. Kommunene Halden og Hvaler har sluttet seg til dette

interkommunale selskapet senere. Som et ledd i å rasjonalisere denne tjenesten inngikk det interkommunale næringsmiddeltilsynet i 1997 en leiekontrakt med en ekstern utleier. Denne kontrakten har en løpetid på 20 år. Dersom staten ikke finner disse lokalene hensiktsmessig for det nye Mattilsynet vil de fire kommunene sitte igjen med en husleieutgift som for tiden er 1,5 millioner kroner årlig. Fredrikstad kommune mener derfor at staten må ha en plikt til å overta leiekontrakten dersom ikke deler av eller hele lokalet kan nyttiggjøres av kommunene etter omleggingen. Som nevnt har de fire eierkommunene brukt betydelige midler for å rasjonalisere driften, og som staten bør dra nytten av videre. Støtte for et slikt syn finner en i St. prp. Nr. 1, Tillegg 8 (2002-2003) pkt. 8.2.2, siste ledd. Der står det at foruten kostnader forbundet med flytting og etablering av nye lokaler, vil det påløpe kostnader til oppfølging av inngåtte husleieavtaler for kontorlokaler i nåværende tilsynsvirksomheter som ikke finner anvendelse i det nye Mattilsynet. Dessuten har Landbruksdepartementets i høringsnotat 3 – Høring om økonomiske forhold vedrørende overføring av ansvar fra kommuner til staten ved opprettelse av Mattilsynet – sagt i pkt. 4.4 om overtakelse av forpliktelser og gjeldsansvar: "Departementet har overfor kommet til at statlig overtakelse av ansvar for tilsyn med næringsmidler, ikke bør medføre økonomisk gevinst for kommunenes hånd. På den annen side bør heller ikke det forhold at sektoransvar plasseres på et annet forvaltningsnivå, føre til at kommunenes økonomiske situasjon blir forverret."

I St. prp. Nr. 1 Tillegg 8 er det lagt til grunn at staten overtar oppgavene, personell og ressursene med virkning fra 1. januar neste år. Lovforslaget som nå er ute til høring vil derfor først ha virkning fra samme tidspunkt. Sarpsborg kommune er blitt gjort kjent ved at det under utarbeidelsen av lovforslaget har vært reist spørsmål om statens rett/plikt til å overta formuesgoder også omhandler opparbeidelse av overskudd og fond. På dette spørsmålet er det muntlig fra Landbruksdepartementet blitt svart at loven ikke omhandler næringsmiddeltilsynenes fondsmidler og disposisjoner i 2003. Fredrikstad kommune mener at dette må presiseres i loven, og at dette også skal gjelde for overskudd/fond som bygges opp i regnskapsåret 2003.

Siden staten skal overta deler av næringsmiddeltilsynene vil det kunne oppstå interessekonflikter på felles utstyr som i dag brukes både av næringsmiddeltilsynet og laboratorietjenesten. I dette er inkludert kontorinnredning, Edb-utstyr mv. Fredrikstad kommune mener at slikt felles utstyr må kommunene ha førsterett til å beholde.

Angående tvisteløsning er det tatt inn i lovforslaget at "nemnda vurderer ikke hvilke konkrete gjeldsforpliktelser staten har rett og plikt til å tre inn i." Men det er ikke sagt noe om hvordan slike tvister skal løses. Fredrikstad kommune mener at dette må inn, og at utgifter til tvisteløsning må dekkes av staten.

Med hilsen

Ole Haabeth
Ordfører

Kjell Kåresen
rådmann